

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2015. gada 4. jūnijā *

Apelācija — Valsts atbalsts — Ungārijas un naftas un gāzes uzņēmuma MOL nolīgums par derīgo izrakteņu ieguves nodevām saistībā ar oglūdeņražu ieguvi — Vēlāki tiesību akta grozījumi, ar kuriem palielināta derīgo izrakteņu ieguves nodevu likme — Nodevu palielinājums, kas netiek piemērots MOL — Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu — Selektīvs raksturs

Lieta C-15/14 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2014. gada 15. janvārī iesniedza

Eiropas Komisija, ko pārstāv *L. Flynn* un *K. Talabér-Ritz*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,
apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otrs lietas dalībnieks –

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., Budapešta (Ungārija), ko pārstāv *N. Niejahr*, *Rechtsanwältin*,
un *F. Carlin*, *barrister*,

prasītājs pirmajā instancē.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Bergere [*M. Berger*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents),

ģenerālvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 13. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2015. gada 22. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

- 1 Savā apelācijas sūdzībā Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu MOL/Komisija (T-499/10, EU:T:2013:592; turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru tā atcēlusi Komisijas 2010. gada 9. jūnija Lēmumu 2011/88/ES par valsts atbalstu C 1/09 (ex NN 69/08), ko Ungārija piešķirusi uzņēmumam MOL Nyrt. (OV 2011, L 34, 55. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Ungārijā visas derīgo izrakteņu, tostarp ogļūdeņražu, ieguves darbības tiek reglamentētas 1993. gada Likumā XLVIII par derīgo izrakteņu ieguvu (1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról, turpmāk tekstā – “Derīgo izrakteņu ieguves likums”). Saskaņā ar šo likumu reglamentēšanas funkcijas pilda ministrs, kurš ir atbildīgs par ieguves rūpniecību, un Derīgo izrakteņu ieguves pārvalde, kas pārrauga derīgo izrakteņu ieguves darbības.
- 3 Derīgo izrakteņu ieguves likumā ir paredzēts, ka derīgo izrakteņu izpēte un izmantošana var tikt veikta atbilstoši diviem juridiski atšķirīgiem tiesiskajiem regulējumiem. Derīgo izrakteņu ieguves likuma 8.–19. pantā attiecībā uz teritorijām, kas kvalificētas kā “slēgtas”, tiek noteikta koncesiju sistēma, kurā koncesija tiek piešķirta pēc uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu procedūras katrai no slēgtajām teritorijām, pamatojoties uz līgumu, ko paraksta par ieguves rūpniecību atbildīgais ministrs un uzņēmums, kas ir ieguvis līguma slēgšanas tiesības. Attiecībā uz teritorijām, kas kvalificētas kā “atklātas”, *a priori* mazāk bagātām ar iegūstamajiem elementiem, tās var tikt izmantotas uz ieguves atļaujas pamata, ko izsniedz Derīgo izrakteņu ieguves pārvalde, ja pieteikuma iesniedzējs atbilst tiesību aktos noteiktajiem nosacījumiem.
- 4 Derīgo izrakteņu ieguves likuma 20. pantā ir paredzēti noteikumi, ar kuriem tiek noteiktas derīgo izrakteņu ieguves nodevas, kas maksājamas valstij. Minētā panta 11. punktā ir paredzēts, ka derīgo izrakteņu ieguves nodevas summa ir attiecīgajā gadījumā likumā, koncesijas līgumā vai saskaņā ar Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktu noslēgtajā līgumā noteikts procents. Šā likuma 20. panta 2.–7. punktā ir noteikts, ka derīgo izrakteņu ieguves nodevas likme tiek noteikta Derīgo izrakteņu ieguves likumā, ja iegūšanas darbība notiek atbilstoši ieguves atļaujas sistēmai.
- 5 Līdz 2008. gadam derīgo izrakteņu ieguves nodevas likme ogļūdeņražu, jēlnaftas un dabasgāzes ieguvei uz ieguves atļaujas pamata tika noteikta 12 % apmērā no izmantotā daudzuma vērtības ieguves laukiem, kuros ieguve uzsākta pēc 1998. gada 1. janvāra, vai radās, piemērojot matemātiskas formulu, kurā ņemta vērā dabasgāzes vidējā cena, par kuru gāzes publiskie dienesti to ir iepirkuši, ar minimālo likmi 12 % dabasgāzes ieguves laukiem, kuros ieguve uzsākta pirms 1998. gada 1. janvāra.
- 6 Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktā ir noteikts, ka, ja derīgo izrakteņu ieguves uzņēmums, kas savu darbību veic uz ieguves atļaujas pamata, proti, attiecībā uz ieguves laukiem, kas atrodas atklātā teritorijā, nav uzsācis ieguvu piecu gadu laikā pēc atļaujas piešķiršanas, šis uzņēmums vienu vienīgu reizi var lūgt Derīgo izrakteņu ieguves pārvaldi pagarināt šo termiņu augstākais uz pieciem gadiem. Ja minētā pārvalde piekrīt, līgumā, kas noslēgts starp par ieguves rūpniecību atbildīgo ministru un derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumu, attiecībā uz ieguves lauku, kuros ieguves uzsākšanas termiņš pagarināts, izmantošanu tiek noteikts derīgo izrakteņu daudzums, kas ir derīgo izrakteņu ieguves nodevas aprēķina bāze, un tās likme, kurai ir jābūt lielākai par likmi, kas piemērojama dienā, kad iesniegts pieteikums par termiņa pagarināšanu, nepārsniedzot 1,2 reizes šo likmi (turpmāk tekstā – “pagarinājuma nodeva”). Ja pieteikums par termiņa pagarināšanu attiecas uz vairāk nekā diviem ieguves laukiem, pagarinājuma nodevas likme tiek piemērota visiem derīgo izrakteņu ieguves uzņēmuma ieguves laukiem ar līgumu, kura spēkā esamības laiks ir vismaz pieci gadi (turpmāk

tekstā – “paaugstinātā derīgo izrakteņu ieguves nodeva”). Ja pieteikums par termiņa pagarināšanu attiecas uz vairāk nekā pieciem ieguves laukiem, var tikt pieprasīta īpaša nodeva, kas nepārsniedz 20 % no summas, kura maksājama, pamatojoties uz paaugstināto derīgo izrakteņu ieguves nodevu.

- 7 2007. gada Likums CXXXIII par derīgo izrakteņu ieguvi, ar ko groza 1993. gada Likumu XLVIII (2007. évi CXXXIII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról, turpmāk tekstā – “Derīgo izrakteņu ieguves likums ar grozījumiem”), stājās spēkā 2008. gada 8. janvārī, un ar to tiek grozīta izrakteņu ieguves nodevas likme.
- 8 Tādējādi Derīgo izrakteņu ieguves likuma ar grozījumiem 20. panta 3. punktā ir paredzēta likme 30 % apmērā no ieguves laukā, kurā iegūšana uzsākta laikposmā no 1998. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim, iegūtā daudzuma vērtības un tādas matemātiskās formulas piemērošana, kas Derīgo izrakteņu ieguves likuma sistēmā paredzēta dabasgāzes ieguves laukiem, kuros ieguve uzsākta pirms 1998. gada 1. janvāra, ar minimālo nodevas likmi 30 %, un atšķirīgas izrakteņu ieguves nodevas likmes piemērošana ieguves laukiem, kuros ieguve uzsākta pēc 2008. gada 1. janvāra, atkarībā no iegūtā jēlnaftas vai dabasgāzes daudzuma, proti, likme 12 % apmērā par ikgadējo iegūto daudzumu, kas nepārsniedz 300 miljonus m³ dabasgāzes vai 50 kt jēlnaftas, likme 20 % apmērā par 300 līdz 500 miljoniem m³ dabasgāzes vai 50 līdz 200 kt jēlnaftas ieguvi un likme 30 % apmērā par vairāk nekā 500 miljonu m³ dabasgāzes vai 200 kt jēlnaftas ieguvi. Visbeidzot, visiem ieguves laukiem, lai arī kāds būtu ieguves tajos uzsākšanas datums, maksājamā izrakteņu ieguves nodeva ir paaugstināta par 3 vai 6 %, ja *Brent* jēlnaftas cena attiecīgi pārsniedz 80 vai 90 ASV dolārus (USD).
- 9 2008. gada Likuma LXXXI, ar ko groza nodokļu un nodevu likmes (2008. évi LXXXI. törvény egyes adó-és járuléktörvények módosításáról) 235. pantā ir grozīts Derīgo izrakteņu ieguves likums, nosakot, ka izrakteņu ieguves nodevas likme ir 12 % ieguves laukiem, kuros ieguve uzsākta laikā no 1998. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim ieskaitot, un izrakteņu ieguves nodevas, kas maksājama par dabasgāzes ieguves laukiem, kuros ieguve uzsākta pirms 1998. gada 1. janvāra, minimālā likme. Šie grozījumi stājās spēkā 2009. gada 23. janvārī.

Tiesvedības rašanās fakti

- 10 *MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.* (turpmāk tekstā – “MOL”) ir Budapeštā (Ungārija) reģistrēta sabiedrība, kuras galvenās darbības ir jēlnaftas, dabasgāzes un gāzes produktu ģeoloģiskā izpēte un ieguve, jēlnaftas produktu pārvadāšana, uzglabāšana un izplatīšana vairumtirgotājiem un mazumtirgotājiem, dabasgāzes pārvadāšana, kā arī alkēnu un poliolefīnu ieguve un tirdzniecība.
- 11 2005. gada 19. septembrī *MOL* lūdza pagarināt savas derīgo izrakteņu iegūšanas tiesības attiecībā uz divpadsmit ogļūdeņraža ieguves laukiem, par kuriem tika izsniegta ieguves atļauja un kuros ieguve vēl netika uzsākta.
- 12 2005. gada 22. decembrī, piemērojot Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktu, par ieguves rūpniecību atbildīgais ministrs un *MOL* parakstīja nolīgumu par termiņa pagarināšanu (turpmāk tekstā – “2005. gada nolīgums”), kurā uz pieciem gadiem tika pagarināts termiņš ieguves uzsākšanai šajos divpadsmit ogļūdeņraža ieguves laukos un noteikta pagarinājuma nodeva, kas *MOL* jāpārskaita valstij, proti, 12 % x 1,050 par pirmo gadu jeb 12,600 %, 12 % x 1,038 par otro gadu jeb 12,456 %, 12 % x 1,025 par trešo gadu jeb 12,300 % un 12 % x 1,020 par ceturto un piekto gadu jeb 12,240 %.
- 13 Saskaņā ar 2005. gada nolīguma 4. punktu piecpadsmit gadu laikā no šā nolīguma stāšanās spēkā datuma paaugstinātā derīgo izrakteņu ieguves nodeva ir piemērojama visiem *MOL* ieguves laukiem, kas jau tiek izmantoti uz ieguves atļaujas pamata, jeb 44 ogļūdeņraža ieguves laukiem, kuros ieguve sāka pēc 1998. gada 1. janvāra, un 93 dabasgāzes ieguves laukiem, kuros ieguve sāka pirms šā datuma. Paaugstinātās derīgo izrakteņu ieguves nodevas likme par piekto pagarinātā laikposma gadu ir

piemērojama līdz piecpadsmitajam gadam. Attiecībā uz dabasgāzes ieguves laukiem palielinājuma koeficients katram no pieciem pagarinājuma gadiem ir piemērojams atbilstoši matemātiskajai formulai, kas noteikta Derīgo izrakteņu ieguves likuma 20. panta 3. punkta b) apakšpunktā, un piektā gada palielinājuma koeficients ir piemērojams līdz piecpadsmitajam gadam.

- 14 2005. gada nolīguma 6. punktā ir paredzēts pārskaitīt īpašo nodevu 20 miljardu Ungārijas forintu (HUF) apmērā.
- 15 Minētā nolīguma 9. punktā ir paredzēts, ka pagarinājuma nodevas likme, paaugstinātās derīgo izrakteņu ieguves nodevas likme, aprēķina bāze, procents un visi faktori, kas ir jāņem vērā, aprēķinot šīs nodevas, visā 2005. gada nolīguma spēkā esamības laikā ir noteikti tikai šā nolīguma noteikumos un ka šajā nolīgumā noteiktās likmes visu šo laiku paliek nemainīgas.
- 16 2005. gada nolīguma 11. punktā līgumslēdzējam pusēm ir aizliegts vienpusēji izbeigt šo nolīgumu, izņemot gadījumu, ja trešā persona iegūst vairāk nekā 25 % no MOL kapitāla. Tāpat tajā ir paredzēts, ka minētais nolīgums stājas spēkā dienā, kad stājas spēkā Derīgo izrakteņu ieguves pārvaldes rezolūcija. Minētā rezolūcija tika pieņemta 2005. gada 23. decembrī, nostiprinot termiņa pagarinājumu ieguves uzsākšanai divpadsmit ogļūdeņraža ieguves laukos, kā arī maksājumus, kas jāmaksā MOL un kas noteikti 2005. gada nolīgumā.
- 17 Pēc 2007. gada 14. novembrī saņemtās sūdzības Komisija 2009. gada 13. janvāra vēstulē paziņoja Ungārijas iestādēm savu lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru attiecībā uz 2005. gada nolīgumu, ciktāl ar to MOL ir atbrīvota no derīgo izrakteņu ieguves nodevas palielinājuma, kas izriet no Derīgo izrakteņu ieguves likuma ar grozījumiem. Komisija uzskatīja, ka 2005. gada nolīgums un Derīgo izrakteņu ieguves likuma ar grozījumiem noteikumi veido vienu un to pašu pasākumu (turpmāk tekstā – “strīdīgais pasākums”), kura dēļ MOL tika piešķirta nepamatota priekšrocība un kas tādēļ ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. 2009. gada 9. aprīļa vēstulē Ungārija iesniedza savus apsvērumus par lēmumu par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, apstrīdot, ka minētais pasākums būtu valsts atbalsts.
- 18 Pēc tam, kad MOL un *Magyar Bányászati Szövetség* (Ungārijas derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumu apvienība) iesniedza apsvērumus un kad Ungārija 2009. gada 21. septembrī un 2010. gada 12. janvārī nosūtīja Komisijas pieprasītos dokumentus, Komisija 2010. gada 9. jūnijā pieņēma apstrīdēto lēmumu, saskaņā ar kuru strīdīgais pasākums ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu, un Ungārijai ir jāatgūst atbalsts no MOL.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 19 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 8. oktobrī, MOL cēla prasību, kurā galvenokārt lūdza atcelt apstrīdēto lēmumu un, pakārtoti, atcelt šo pašu lēmumu, ciktāl tajā ir noteikts pienākums atgūt attiecīgās summas.
- 20 Savas prasības pamatojumam MOL izvirzīja trīs pamatus attiecīgi par LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu, LESD 108. panta 1. punkta pārkāpumu, kā arī Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108. panta] piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 1. panta b) punkta v) daļas un 14. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 21 Pirmajā pamatā MOL apstrīdēja strīdīgā pasākuma kvalificēšanu par valsts atbalstu.
- 22 Vispārējā tiesa it īpaši izvērtēja šā pirmā pamata otro iebildumu, kas attiecās uz to, ka strīdīgais pasākums neesot selektīvs. Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 54. punktā vispirms norādīja, ka, piemērojot LESD 107. panta 1. punktu, nepieciešams noteikt, vai dotās tiesību sistēmas

ietvaros valsts pasākums var atbalstīt “atsevišķus uzņēmumus vai atsevišķu preču ražošanu” salīdzinājumā ar citiem, kas, raugoties no minētās sistēmas nospraustā mērķa viedokļa, būtu salīdzināmā faktiskā un tiesiskā situācijā.

- 23 Turpinot Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 62. punktā atzina, ka šajā lietā strīdīgo pasākumu veido divas daļas, proti, pirmkārt, 2005. gada nolīgums, kurā par katru no piecpadsmit tā spēkā esamības gadiem ir noteiktas derīgo izrakteņu ieguves nodevu likmes attiecībā uz visiem MOL ieguves laukiem, kuros ieguve jau ir uzsākta vai par kuriem šis uzsākšanas termiņš ir pagarināts, un, otrkārt, Derīgo izrakteņu ieguves likums ar grozījumiem, kurā ir paaugstinātas derīgo izrakteņu ieguves nodevu likmes visiem ogļūdeņraža ieguves laukiem uz ieguves atļaujas pamata un kurā nav paredzēti noteikumi, kas attiektos uz ieguves laukiem, par kuriem jau ir noslēgti nolīgumi par termiņa pagarināšanu.
- 24 Visbeidzot Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 63. punktā norādīja, ka 2005. gada nolīgumā noteiktās nodevas, kas bija piemērojamas gan jau izmantotajiem ieguves laukiem, gan ieguves laukiem, uz kuriem attiecas ieguves atļaujas termiņa pagarinājums, bija augstākas nekā likumiskās nodevas, kas bija piemērojamas šā nolīguma noslēgšanas brīdī, un no tā secināja, ka šis nolīgums neietvēra valsts atbalsta elementus LESD 107. panta izpratnē.
- 25 Pārsūdzētā sprieduma 64. un 65. punktā Vispārējā tiesa turklāt nosprieda, ka, ja valsts ar saimnieciskās darbības subjektu noslēdz nolīgumu, kurā nav ietverti valsts atbalsta elementi LESD 107. panta izpratnē, ar to, ka vēlāk no šāda nolīguma neatkarīgi apstākļi mainās tādējādi, ka attiecīgais uzņēmums nonāk privileģētā stāvoklī, nepietiek, lai šo nolīgumu un vēlākas no tā neatkarīgu apstākļu izmaiņas, tos ņemot kopumā, varētu uzskatīt par valsts atbalstu.
- 26 Turpretī pārsūdzētā sprieduma 66. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka situācija būtu citāda, ja noslēgtā nolīguma noteikumus valsts vienam vai vairākiem uzņēmumiem būtu piedāvājusi selektīvi, nevis pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas izriet no vispārpiemērojama tiesību akta un ir piemērojami visiem uzņēmumiem. Tomēr Vispārējā tiesa precizēja, ka apstākļi, ka tikai viens uzņēmums ir noslēdzis šāda veida nolīgumu, var tostarp izrietēt no tā, ka visiem citiem uzņēmumiem tas neinteresēja, un ar to nepietiek, lai pierādītu šā nolīguma selektīvo raksturu.
- 27 Nobeigumā pārsūdzētā sprieduma 67. punktā Vispārējā tiesa atgādināja, ka elementu kombinācija LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem būtu jāuzskata par valsts atbalstu, ja starp tiem, ievērojot tostarp to hronoloģiju, mērķi un uzņēmuma stāvokli šīs intervences laikā, ir tik cieša saikne, ka nav iespējams tos nodalīt (šajā ziņā skat. spriedumu *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija u.c. un Komisija/Francija u.c., C-399/10 P un C-401/10 P, EU:C:2013:175, 103. un 104. punkts).
- 28 No minētā Vispārējā tiesa secināja, ka tādu elementu kombinācija kā Komisijas apstrīdētajā lēmumā minētie var tikt kvalificēta par valsts atbalstu, ja valsts rīkojas, lai aizsargātu vienu vai vairākus tirgū jau esošus uzņēmumus, ar tiem noslēdzot nolīgumu, kurā tiem tiek paredzēta nodevu likme, kas garantēta visu tā spēkā esamības laiku, ar nodomu vēlāk īstenot savas reglamentēšanas pilnvaras, palielinot nodevas likmi tā, lai citi dalībnieki tirgū – jauni vai jau tirgū esoši – nonāktu nelabvēlīgākā stāvoklī.
- 29 Tieši ņemot vērā šos apsvērumus, Vispārējā tiesa ir izvērtējusi, vai šajā gadījumā Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka strīdīgais pasākums ir selektīvs.
- 30 Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 70.–73. punktā Vispārējā tiesa analizēja tiesisko regulējumu, kas reglamentēja 2005. gada nolīguma noslēgšanu. Šajā ziņā tā norādīja, ka Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punkts, kurā ir atļauts lūgt pagarināt savu tiesību uz derīgo izrakteņu iegūšanu termiņu, nešķiet selektīva veida tiesību norma un ka no šīs tiesību normas arī neizriet, ka Ungārijas iestādes var atteikties uzsākt sarunas par šāda nolīguma noslēgšanu. Tāpat Vispārējā tiesa konstatēja, ka, pat ja minētajā tiesību normā ir paredzēts, ka jebkurš derīgo izrakteņu ieguves uzņēmums var lūgt pagarināt

savas derīgo izrakteņu ieguves tiesības, šāds uzņēmums var tomēr arī nolemt neiesniegt šādu pieteikumu vai nepieņemt Ungārijas iestāžu piedāvātās likmes, un tādējādi nolīgums par termiņa pagarināšanu netiks noslēgts.

- 31 Attiecībā uz Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktā Ungārijas iestādēm paredzēto novērtējuma brīvību par to, kādai jābūt pagarinājuma nodevas likmei, kas attiecīgajā gadījumā nosaka paaugstinātās derīgo izrakteņu ieguves nodevas likmi, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 72. punktā nosprieda, ka šāda novērtējuma brīvība nav obligāti jāuzskata par priekšrocību sniedzosu noteiktiem uzņēmumiem vai ražojumiem, salīdzinot ar citiem, un tādējādi selektīvu raksturu piešķiršanu noslēgtajiem nolīgumiem par termiņa pagarināšanu, jo tā var būt attaisnota ar dažādiem faktoriem, piemēram, ieguves lauku skaitu, attiecībā uz kuriem termiņš tiek pagarināts, un to aplēsto nozīmi, salīdzinot ar ieguves laukiem, kas jau tiek izmantoti.
- 32 Attiecībā uz šo lietu Vispārējā tiesa nosprieda, ka Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktā piešķirtā novērtējuma brīvība ļauj administrācijai novērst nevienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmējiem atkarībā no tā, vai tie atrodas salīdzināmās vai atšķirīgās situācijās, pielāgojot savus nodevu piedāvājumus katra iesniegtā pieteikuma par termiņa pagarināšanu īpašībām, un tā ir novērtējuma brīvības īstenošana objektīvu kritēriju dēļ, kas nav sveši attiecīgajā tiesiskajā regulējumā noteiktai nodevu sistēmai. Vispārējā tiesa uzskata, ka minētā novērtējuma brīvība ir jānošķir pēc būtības no novērtējuma brīvības gadījumā, kad tā tiek īstenota saistībā ar priekšrocības piešķiršanu saimnieciskās darbības subjektam, jo šādā gadījumā tā tiek izmantota, lai līdzsvarotu papildu slogu, kas uzlikts saimnieciskās darbības subjektiem, lai ņemtu vērā no vienlīdzīgas attieksmes principa izrietošās obligātās prasības.
- 33 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 73. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka no Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punkta izriet, ka pagarinājuma nodevas likmes un – attiecīgajā gadījumā – paaugstinātās derīgo izrakteņu ieguves nodevas likmes tiek noteiktas tikai nolīgumā par termiņa pagarināšanu atbilstoši Derīgo izrakteņu ieguves likuma 20. panta 11. punktam.
- 34 Pārsūdzētā sprieduma 74. punktā Vispārējā tiesa secināja, ka ar to, ka attiecībā uz katru šā nolīguma spēkā esamības gadu noteiktās likmes ir sarunu rezultāts, nepietiek, lai uzskatītu, ka 2005. gada nolīgumam ir selektīvs raksturs, un ka citādi būtu tikai tad, ja Ungārijas iestādes būtu īstenojušas savu novērtējuma brīvību to sarunu laikā, kuru rezultātā tika noslēgts šis nolīgums, tā, ka MOL tiktu piešķirta priekšrocība, bez objektīva iemesla pieņemot zemu nodevu līmeni, ņemot vērā nodevu palielinājuma mērķi ieguves atļaujas termiņa pagarināšanas gadījumā, un ka visi citi uzņēmēji, kuri centušies panākt savu derīgo izrakteņu iegūšanas tiesību izmantošanas termiņa pagarināšanu, nonāktu nelabvēlīgā stāvoklī vai, ja šāda uzņēmēja nebūtu, tad, ja pastāvētu konkrētas norādes par to, ka pret MOL nepamatoti īstenoja labvēlīgāka attieksme.
- 35 Otrkārt, Vispārējā tiesa pārbaudīja, vai Komisija ir pierādījusi, ka 2005. gada nolīgumam ir selektīvs raksturs, tostarp ņemot vērā klauzulu, kurā noteikta precīza paaugstinātās derīgo izrakteņu ieguves nodevas likme katram no piecpadsmit šā nolīguma spēkā esamības gadiem, un to, kurā ir paredzēts, ka šādi noteiktās likmes paliek nemainīgas.
- 36 Šajā ziņā Vispārējā tiesa vispirms pārsūdzētā sprieduma 76. punktā atgādināja, ka Derīgo izrakteņu ieguves likums ir izteikts vispārīgā redakcijā attiecībā uz uzņēmumiem, kuri var gūt labumu no minētā likuma 26/A panta 5. punkta noteikumiem. Tāpat pārsūdzētā sprieduma 77. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija tikai konstatēja, ka MOL ir vienīgais uzņēmums, kurš faktiski ir noslēdzis nolīgumu par termiņa pagarināšanu ogļudeņražu nozarē. Tomēr Vispārējā tiesa uzskata, ka to var izskaidrot ar to, ka citi uzņēmēji nebija ieinteresēti to darīt un ka tāpat netika iesniegti pieteikumi par termiņa pagarināšanu, vai ar to, ka starp pusēm netika panākta vienošanās par pagarinājuma nodevas likmēm. No minētā Vispārējā tiesa secina, ka attiecībā uz šiem diviem pēdējiem

minētajiem gadījumiem, tā kā Derīgo izrakteņu ieguves likumā noteiktie kritēriji nolīguma par termiņa pagarināšanu noslēgšanai ir objektīvi un piemērojami jebkuram iespējami ieinteresētam uzņēmējam, kurš tiem atbilst, nevar atzīt, ka 2005. gada nolīguma noslēgšanai ir selektīvs raksturs.

- 37 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 78. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka, nosakot paaugstinātās derīgo izrakteņu ieguves nodevas likmi katram no piecpadsmit 2005. gada nolīguma spēkā esamības gadiem un paredzot, ka šādi noteiktās likmes paliek nemainīgas, Ungārija un *MOL* tikai piemēroja Derīgo izrakteņu ieguves likuma 20. panta 11. punktu un 26/A panta 5. punktu.
- 38 Vēl Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 79. punktā uzsvēra, ka 2005. gada nolīgumā noteiktās likmes ir piemērojamas visiem *MOL* ieguves laukiem, kuros ieguve jau tiek veikta uz ieguves atļaujas pamata, jeb 44 ogļūdeņraža ieguves laukiem un 93 dabasgāzes ieguves laukiem, bet termiņa pagarinājums attiecas tikai uz 12 citiem ieguves laukiem, kuros šā nolīguma noslēgšanas brīdī ieguve vēl netika uzsākta. Tādējādi to, ka palielinājuma koeficients ir zemāks par maksimālo apmēru 1,2 un, konkrēti, ir no 1,02 līdz 1,05, var objektīvi izskaidrot ar to, ka ieguves lauku skaits, uz kuriem attiecas termiņa pagarinājums, ir daudz mazāks salīdzinājumā ar ieguves laukiem, kuros ieguve jau tika veikta 2005. gadā. Tomēr, tā kā Komisija nav izvērtējusi šo vērā ņemamo aspektu, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka nekādas norādes par *MOL* nepamatoti labvēlīgāku attieksmi neizriet no apstrīdētā lēmuma un ka nevar pieņemt, ka *MOL* bija tiesības uz labvēlīgāku attieksmi salīdzinājumā ar jebkuru citu uzņēmumu, kurš iespējami atrodas salīdzināmā situācijā.
- 39 Visbeidzot pārsūdzētā sprieduma 80. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka, lai arī Komisija ir minējusi, ka cieto derīgo izrakteņu nozarē pastāvēja arī citi derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumu noslēgti nolīgumi par termiņa pagarinājumu, tā nav centusies no Ungārijas iestādēm par tiem saņemt papildu informāciju un to nav ņēmusi vērā apstrīdētajā lēmumā, no kā turklāt izriet, ka strīdīgā pasākuma selektīvais raksturs izriet no 2005. gada nolīguma selektivitātes, nevis no iegūto derīgo izrakteņu veida, derīgo izrakteņu kategorijai piemērojamām nodevas likmēm vai apstākļa, ka šīs likmes vēlāk nav tikušas mainītas. No tā Vispārējā tiesa secināja, ka ar savu pieeju Komisija nav ņēmusi vērā visus elementus, ar kuru palīdzību tā varēja izvērtēt, vai 2005. gada nolīgums bija selektīvs attiecībā uz *MOL*, ņemot vērā situāciju, kas radusies citu nolīgumu par termiņa pagarināšanu dēļ, kuri tāpat tika noslēgti, pamatojoties uz Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktu.
- 40 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 81. punktā secināja, ka nevar uzskatīt, ka 2005. gada nolīguma selektīvais raksturs ir pierādīts.
- 41 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 82. punktā Vispārējā tiesa precizēja, ka nodevu paaugstināšana saskaņā ar Derīgo izrakteņu ieguves likumu ar grozījumiem, kas stājās spēkā 2008. gadā, ir notikusi saistībā ar pasaules jēlnaftas cenas paaugstinājumu. Vispārējā tiesa no tā secināja, ka, tā kā Komisija nav apgalvojusi, ka 2005. gada nolīgums ticis noslēgts, aizsteidzoties priekšā derīgo izrakteņu ieguves nodevu paaugstinājumam, šis nolīgums apvienojumā ar minēto likumu ar grozījumiem nevar pamatoti tikt kvalificēts kā valsts atbalsts LESD 107. panta izpratnē.
- 42 Līdz ar to Vispārējā tiesa apmierināja *MOL* prasību un atcēla apstrīdēto lēmumu.

Par apelācijas sūdzību

- 43 Komisija savas apelācijas sūdzības pamatojumam izvirza vienu vienīgu pamatu par kļūdu tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tādēļ, ka tā esot nepareizi interpretējusi un piemērojusi selektivitātes nosacījumu, kas paredzēts LESD 107. panta 1. punktā.
- 44 Pamatam ir četras daļas.

Ievada apsvērumi

- 45 Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu, ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas izraisa vai draud izraisīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 46 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai pasākums tiktu kvalificēts par valsts atbalstu minētās tiesību normas izpratnē, ir jābūt izpildītiem visiem šajā tiesību normā norādītajiem nosacījumiem (skat. spriedumu Komisija/*Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Tādējādi ir noteikts, ka, lai valsts pasākums varētu tikt kvalificēts kā valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, pirmkārt, tam jābūt saistītam ar valsts iejaukšanos vai valsts līdzekļu izmantošanu, otrkārt, šim iejaukšanās gadījumam jābūt tādām, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, treškārt, tam jābūt tādām, ka ar to tiek radīta selektīva priekšrocība tā saņēmējam, un, ceturtkārt, tam jābūt tādām, ar ko tiek izkropļota konkurence vai arī tiek radīti draudi to izkropļot (skat. spriedumu Komisija/*Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 48 Šajā lietā tiek apstrīdēta tikai trešā nosacījuma, atbilstoši kuram attiecīgajam pasākumam ir jārada selektīva priekšrocība tā saņēmējam, interpretācija un piemērošana.

Par vienīgā pamata pirmo daļu

Lietas dalībnieku argumenti

- 49 Komisija kritizē Vispārējās tiesas veikto analīzi par atbilstošajiem tiesību aktiem, kuri reglamentē 2005. gada nolīguma noslēgšanu, un it īpaši Ungārijas iestādēm piešķirto novērtējuma brīvību attiecībā uz izvēli noslēgt vai nenslēgt nolīgumus par termiņa pagarināšanu un uz nodevas līmeni, ko tās nosaka šādā nolīgumā.
- 50 Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka Vispārējās tiesas pārsūdzētā sprieduma 70.–74. un 79.–81. punktā veiktais Ungārijas iestādēm piešķirtās novērtējuma brīvības vērtējums attiecībā uz nolīguma par termiņa pagarināšanu noslēgšanu no juridiskā viedokļa ir kļūdainš.
- 51 Proti, Vispārējā tiesa neesot konstatējusi, ka Ungārijas iestādēm pēc sarunām ir jānoslēdz nolīgums par termiņa pagarināšanu, bet pārsūdzētā sprieduma 57. punktā tā esot norādījusi, ka Ungārija uzskata, ka “šāda līguma noslēgšana nav obligāta”, un tad šā paša sprieduma 77. punktā konstatējusi, ka to, ka MOL ir vienīgais ogļudeņraža ieguvējs, kurš ir noslēdzis nolīgumu par termiņa pagarināšanu, var izskaidrot ar to, ka sarunu puses nav vienojušās par pagarinājuma nodevas likmi.
- 52 Līdz ar to no pārsūdzētā sprieduma izrietot, ka Derīgo izrakteņu ieguves likumā Ungārijas iestādēm ir piešķirta novērtējuma brīvība, kas tām ļauj nolemt noslēgt vai nenslēgt nolīgumu par termiņa pagarināšanu un kas neesot pakļauta objektīviem kritērijiem un tātad esot selektīva. Turklāt Komisija uzskata, ka tam, ka derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumiem ir izvēle lūgt vai nelūgt termiņa pagarināšanu, kā Vispārējā tiesa to norādījusi pārsūdzētā sprieduma 71. punktā, šajā ziņā nav nozīmes.
- 53 Līdz ar to esot jāpārskata secinājums, pie kura Vispārējā tiesa nonāca pārsūdzētā sprieduma 83. punktā un saskaņā ar kuru strīdīgā pasākuma selektīvais raksturs nav pierādīts.
- 54 Proti, šis secinājums esot pretrunā Tiesas judikatūrai un, konkrēti, spriedumam Francija/Komisija (C-241/94, EU:C:1996:353, 23. un 24. punkts), kurā Tiesa konstatēja, ka sava mērķa un vispārējās sistēmas dēļ attiecīgā sistēma varēja nostādīt dažus uzņēmumus labvēlīgākā stāvoklī nekā citi, jo kompetentajai iestādei bija novērtējuma brīvība, kas tai ļauj modulēt savu finansiālo iejaukšanos

atkarībā no dažādiem apsvērumiem, piemēram, no saņēmēju izvēles, finansiālās iekļaušanās apmēra un nosacījumiem. Tāpat tā neesot ievērojusi spriedumu *P* (C-6/12, EU:C:2013:525, 27. punkts), kurā Tiesa nosprieda, ka, ja valsts tiesiskajā regulējumā kompetentajām iestādēm ir piešķirta plaša novērtējuma brīvība saistībā ar attiecīgā pasākuma piemērošanas kārtību, minēto iestāžu lēmumi nav selektīvi tikai tad, ja šī novērtējuma brīvība ir ierobežota ar objektīviem kritērijiem, kas nav saistīti ar sistēmu, kura ieviesta ar attiecīgo tiesisko regulējumu.

- 55 Otrkārt, Komisija uzskata, ka Vispārējās tiesas analīze ir kļūdaina arī tiktāl, ciktāl šajā analīzē tiek ignorēta Ungārijas iestādēm piešķirtā novērtējuma brīvība attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguves nodevas līmeni, ko tās nosaka nolīgumā par termiņa pagarināšanu. Tomēr šā līmeņa dēļ 2005. gada nolīgums varētu būt selektīvs.
- 56 Komisija uzskata, ka Vispārējās tiesas pārsūdzētā sprieduma 72. punktā minētie attaisnojumi, atbilstoši kuriem minētā novērtējuma brīvība ļauj administrācijai novērst nevienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmējiem, valsts tiesību aktos nav minēti kā to apmēru noteicošie faktori, kādā derīgo izrakteņu ieguves nodeva ir jāpalielina, un attiecīgi ir tikai pieņēmumi. Līdz ar to Vispārējā tiesa neesot ievērojusi Tiesas judikatūru, konkrēti, spriedumus *Francija/Komisija* (C-241/94, EU:C:1996:353), *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579), *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313), *DM Transport* (C-256/97, EU:C:1999:332), *P* (C-6/12, EU:C:2013:525), *Ministerio de Defensa* un *Navantia* (C-522/13, EU:C:2014:2262), kā arī *British Telecommunications/Komisija* (C-620/13 P, EU:C:2014:2309).
- 57 Turklāt Komisija apgalvo, ka, pretēji tam, ko Vispārējā tiesa apgalvojusi pārsūdzētā sprieduma 72. punktā, tas, ka 2005. gada nolīguma dēļ *MOL* tā noslēgšanas brīdī radās izmaksas, nenozīmē, ka tas nav selektīvs.
- 58 *MOL* apstrīd Komisijas argumentāciju, apgalvojot, pirmkārt, ka no pārsūdzētā sprieduma neizriet, ka Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktā Ungārijas iestādēm ir atstāta novērtējuma brīvība attiecībā uz nolīguma par termiņa pagarināšanu noslēgšanu un, otrkārt, ka Komisijas minētajai judikatūrai šajā lietā nav nozīmes.

Tiesas vērtējums

- 59 Ievadam ir jāatgādina, ka no LESD 107. panta 1. punkta izrietošā selektivitātes prasība – kā savu secinājumu 47. punktā norādījis ģenerāladvokāts – ir skaidri jānošķir no ekonomiskās priekšrocības konstatēšanas, jo pēc tam, kad Komisija ir konstatējusi priekšrocības esamību plašā nozīmē, kas tieši vai netieši izriet no attiecīgā pasākuma, tai vēl ir jāpierāda, ka šī priekšrocība konkrēti attiecas uz vienu vai vairākiem uzņēmumiem. Lai to izdarītu, tai it īpaši ir jāpierāda, ka ar attiecīgo pasākumu tiek ieviesta to uzņēmumu diferenciācija, kuri attiecībā uz sasniedzamo mērķi ir salīdzināmā situācijā. Līdz ar to ir jābūt tā, ka priekšrocība tiek piešķirta selektīvi un ka tās dēļ daži uzņēmumi var nonākt labvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar citiem.
- 60 Tomēr ir jānorāda, ka selektivitātes prasība atšķiras atkarībā no tā, vai attiecīgais pasākums ir paredzēts kā vispārīga atbalsta shēma vai kā individuāls atbalsts. Pēdējā minētajā gadījumā ekonomiskās priekšrocības noteikšana principā ļauj prezumēt, ka tai ir selektīvs raksturs. Savukārt, izvērtējot vispārīgo atbalsta shēmu, ir jāidentificē, vai attiecīgais pasākums – neraugoties uz konstatējumu, ka tas sniedz vispārīgu priekšrocību, – ir labvēlīgs tikai noteikta veida uzņēmumiem vai darbības nozarēm.
- 61 Līdz ar to, lai pierādītu strīdīgā pasākuma selektivitāti, atbilstošs salīdzināšanas kritērijs šajā lietā būtu pārbaudīt, vai ar Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktā paredzēto nolīguma par derīgo izrakteņu ieguves tiesību termiņa pagarinājumu noslēgšanas un noteikumu izstrādes procedūru tiek ieviesta tāda atšķirīga attieksme pret saimnieciskās darbības subjektiem, kuri attiecībā uz noteikto mērķi ir salīdzināmā faktiskā un tiesiskā situācijā, kas nav attaisnota ar attiecīgās sistēmas būtību un struktūru.

- 62 No šiem apsvērumiem izriet, ka šī lieta ir skaidri jānošķir no lietām, kurās radās šā sprieduma 54. un 56. punktā atgādinātā judikatūra, kuru Komisija minējusi, lai pamatotu savu argumentāciju, kurā tiek kritizēta Vispārējās tiesas veiktā analīze par atbilstošajiem tiesību aktiem, kas reglamentē 2005. gada nolīguma noslēgšanu.
- 63 Proti, minētās lietas attiecas uz valsts tiesību normām, ar kurām tiek piešķirti nodokļu vai citu maksājumu atvieglojumi (spriedumi Francija/Komisija, C-241/94, EU:C:1996:353; *Piaggio*, C-295/97, EU:C:1999:313; *DM Transport*, C-256/97, EU:C:1999:332; *P*, C-6/12, EU:C:2013:525; *Ministerio de Defensa* un *Navantia*, C-522/13, EU:C:2014:2262, kā arī *British Telecommunications*/Komisija, C-620/13 P, EU:C:2014:2309) vai arī izņēmumi maksātspējas jomā (spriedums *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:579).
- 64 Tomēr, kā savu secinājumu 86. punktā norādījis ģenerāladvokāts, pastāv būtiska atšķirība starp tādas selektivitātes vērtēšanu, kas piemīt vispārīgām atbrīvojumu vai atlaižu shēmām, ar kurām pēc definīcijas tiek piešķirta priekšrocība, no vienas puses, un tādas selektivitātes vērtēšanu, kas piemīt fakultatīvām valsts tiesību normām, kurās noteikti papildu maksājumi. Gadījumā, ja valsts iestādes nosaka šādus maksājumus, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmējiem, tikai ar to vien, ka minētajām iestādēm ir zināma – nevis neierobežota, kā savā apelācijas sūdzībā ir norādījusi Komisija, – novērtējuma brīvība, kas ir noteikta ar likumu, nepietiek, lai pierādītu atbilstošās shēmas selektivitāti.
- 65 Līdz ar to ir jāatzīst, pirmkārt, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 72. punktā pamatoti nosprieda, ka attiecīgā novērtējuma brīvība šajā lietā līdzsvaro papildu maksājumu, kas noteikts saimnieciskās darbības subjektiem, lai ņemtu vērā obligātās prasības, kas izriet no vienlīdzīgas attieksmes principa, un līdz ar to jau pēc būtības atšķiras no gadījuma, ja šādas brīvības īstenošana ir saistīta ar priekšrocības piešķiršanu konkrētam saimnieciskās darbības subjektam.
- 66 Otrkārt, Vispārējai tiesai nevar pamatoti pārnest, ka, pārsūdzētā sprieduma 74. punktā nospriežot, ka ar to, ka attiecībā uz katru 2005. gada nolīguma spēkā esamības gadu noteiktās likmes ir sarunu rezultāts, nepietiek, lai uzskatītu, ka šim nolīgumam ir selektīvs raksturs, un ka citādi būtu tikai tad, ja Ungārijas iestādes būtu īstenojušas savu novērtējuma brīvību tā, ka *MOL* tiktu piešķirta priekšrocība, bez objektīva iemesla pieņemot zemāku nodevu līmeni, ņemot vērā nodevu palielinājuma mērķi ieguves atļaujas termiņa pagarināšanas gadījumā, un ka visi citi uzņēmēji, kuri centušies panākt savu derīgo izrakteņu iegūšanas tiesību izmantošanas termiņa pagarināšanu, nonāktu nelabvēlīgā stāvoklī vai, ja šāda uzņēmēja nebūtu, tad, ja pastāvētu konkrētas norādes par to, ka pret *MOL* nepamatoti īstenota labvēlīgāka attieksme, tā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 67 Tāpat Vispārējā tiesa, lai noteiktu, vai Komisija ir pierādījusi 2005. gada nolīguma selektīvo raksturu, pirmkārt, minētā sprieduma 79. punktā ir analizējusi atbilstoši šim nolīgumam noteiktās likmes un ir konstatējusi, ka nekādas norādes par *MOL* nepamatoti labvēlīgāku attieksmi neizriet no apstrīdētā lēmuma un ka tādēļ nevar pieņemt, ka *MOL* bija tiesības uz labvēlīgāku attieksmi salīdzinājumā ar jebkuru citu uzņēmumu, kurš iespējami atrodas salīdzināmā situācijā ar tās situāciju pārsūdzētā sprieduma 54. punktā minētās judikatūras izpratnē.
- 68 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 80. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka, lai arī Komisija minēja, ka cieto derīgo izrakteņu nozarē pastāvēja arī citi nolīgumi par termiņa pagarinājumu, tā tos nebija ņēmusi vērā un ka, to darot, tā nebija ņēmusi vērā visus faktorus, ar kuru palīdzību tai ir bijis jānovērtē, vai 2005. gada nolīgums ir selektīvs attiecībā uz *MOL*, ņemot vērā situāciju, kas radusies citu nolīgumu par derīgo izrakteņu ieguves atļaujas termiņa pagarināšanu dēļ, kas tāpat tikuši noslēgti, pamatojoties uz Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punktu.
- 69 Pārsūdzētā sprieduma 70.–74. un 79. un 80. punktā veiktās analīzes beigās Vispārējā tiesa varēja šā paša sprieduma 81. punktā pamatoti secināt, ka, ņemot vērā, pirmkārt, ka tiesiskajam regulējumam, kas reglamentē nolīgumu par derīgo izrakteņu ieguves tiesību termiņa pagarināšanu noslēgšanu, nav

selektīva rakstura, kā arī to, ka nepastāv apsvērumi, ar ko būtu pamatota novērtējuma brīvības piešķiršana, un, otrkārt, ka nepastāv nekādas norādes, ka šīs iestādes būtu īstenojušas labvēlīgāku attieksmi pret *MOL* salīdzinājumā ar jebkādu citu uzņēmumu, kas atrodas salīdzināmā situācijā, nevar uzskatīt, ka 2005. gada nolīguma selektīvais raksturs ir pierādīts.

- 70 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, ir jākonstatē, ka, pārsūdzētā sprieduma 70.–74. un 79.–81. punktā izvērtējot atbilstošos tiesību aktus, kas reglamentē 2005. gada nolīguma noslēgšanu, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 71 Līdz ar to vienīgā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

Par vienīgā pamata otro daļu

Lietas dalībnieku argumenti

- 72 Komisija apgalvo, ka, pārsūdzētā sprieduma 76.–78. punktā nospriežot, ka objektīvu kritēriju pastāvēšana noteikti izslēdz jebkādu selektivitāti, Vispārējā tiesa neesot ievērojusi Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru tas, ka, nosakot, vai noteikti uzņēmumi ietilpst valsts pasākuma piemērošanas jomā, tiek izmantoti objektīvi kritēriji, neliek noteikti secināt, ka selektivitāte nepastāv (šajā ziņā skat. spriedumu Spānija/Komisija, C-409/00, EU:C:2003:92, 49. punkts, kā arī *GEMO*, C-126/01, EU:C:2003:622, 35. un 39. punkts).
- 73 Līdz ar to esot jāpārskata pārsūdzētā sprieduma 76.–78. punkts, kā arī secinājums, kuru Vispārējā tiesa izdarīja šā paša sprieduma 81. un 83. punktā, saskaņā ar kuru nevar uzskatīt, ka 2005. gada nolīguma un strīdīgā pasākuma selektīvais raksturs ir pierādīts.
- 74 *MOL* apgalvo, ka Komisijas argumentācija ir balstīta uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma lasījumu un ka tās minētajai judikatūrai šajā lietā nav nozīmes.

Tiesas vērtējums

- 75 Ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 76.–78. punktā Vispārējā tiesa analizēja atbilstošo tiesisko regulējumu, kas reglamentē nolīgumu par derīgo izrakteņu ieguves tiesību termiņa pagarināšanu, tostarp 2005. gada nolīguma noslēgšanu, tādu kā Derīgo izrakteņu ieguves likuma 26/A panta 5. punkts.
- 76 Lai to darītu, Vispārējā tiesa pārbaudīja, vai derīgo izrakteņu ieguves nodevas likmes noteikšana atbilst vai neatbilst objektīviem un jebkuram iespējami ieinteresētam uzņēmējam piemērotiem kritērijiem. Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 76. punktā Vispārējā tiesa vispirms atgādināja, ka Derīgo izrakteņu ieguves likums ir izteikts vispārīgā redakcijā attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumiem, kuri var saņemt šādu termiņa pagarinājumu. Tālāk minētā sprieduma 77. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka tas, ka *MOL* ir vienīgais uzņēmums, kurš faktiski ir noslēdzis nolīgumu par termiņa pagarināšanu ogļūdeņražu nozarē, obligāti nav norāde par selektivitāti, jo kritēriji šāda nolīguma noslēgšanai esot objektīvi un piemērojami jebkuram iespējami ieinteresētam uzņēmējam un citu šāda veida nolīgumu neesamība varot izrietēt no pašu uzņēmumu lēmumiem nelūgt derīgo izrakteņu ieguves tiesību termiņa pagarināšanu. Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 78. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka paaugstinātās derīgo izrakteņu ieguves nodevas, kas ir noteiktas uz 2005. gada nolīguma spēkā esamības laiku, vienkārši izriet no Derīgo izrakteņu ieguves likuma noteikumu piemērošanas.
- 77 No šā izklāsta izriet, ka, pārmetot Vispārējai tiesai, ka tā ir nospriedusi, ka objektīvu kritēriju esamība noteikti izslēdz jebkādu selektivitāti, un tādējādi nav ievērojusi judikatūru, saskaņā ar kuru attiecīgās atbalsta shēmas selektīvais raksturs nevar tikt izslēgts, pamatojoties tikai uz to, ka saņēmēji tiek

izraudzīti, izmantojot objektīvus kritērijus (spriedumi Spānija/Komisija, C-409/00, EU:C:2003:92, 49. punkts, kā arī *GEMO*, C-126/01, EU:C:2003:622, 35. un 39. punkts), Komisija kļūdaini lasa pārsūdzēto spriedumu.

- 78 Katrā ziņā ir jānorāda, ka lietās, kurās pasludināti šie spriedumi – kā apgalvo *MOL* – Tiesa ir pievērsusies jautājumam par to, vai valsts atbalsta shēmu saņēmēji tika izraudzīti, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, vai nē. Tādējādi tostarp spriedumā *GEMO* (C-126/01, EU:C:2003:622) Tiesa nosprieda, ka, lai gan minētās atbalsta shēmas, kura paredzēta valsts likumā, saņēmēji tika noteikti saskaņā ar objektīviem un acīmredzami vispārīgiem kritērijiem, šīs shēmas sekas galvenokārt bija labvēlīgas lopu audzētājiem un lopkautuvēm.
- 79 Tomēr, kā savu secinājumu 91. punktā norādīja ģenerāladvokāts, šajā lietā šis jautājums netiek apskatīts, un tādēļ no minētajiem spriedumiem izrietošajai judikatūrai šajā lietā nav nozīmes.
- 80 Līdz ar to vienīgā pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

Par vienīgā pamata trešo un ceturto daļu

- 81 Tā kā vienīgā pamata trešās un ceturtais daļas pamatojumam izvirzītie argumenti ir cieši saistīti, tie ir jāizvērtē kopā.

Lietas dalībnieku argumenti

- 82 Komisija būtībā pārmet, ka pārsūdzētā sprieduma 64. un 65. punktā Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka selektīvas priekšrocības esamība nevarēja tikt secināta tikai no tā vien, ka tirgus dalībnieks nonāca privileģētā stāvoklī salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem, kad attiecīgā dalībvalsts pamatoti īstenoja tikai savas reglamentēšanas pilnvaras pēc izmaiņām tirgū.
- 83 To darīdama, Vispārējā tiesa neesot ievērojusi judikatūru, kurā ir noteikts, ka, lai piemērotu LESD 107. panta 1. punktu, nav nozīmes tam, vai attiecīgā pasākuma iespējamā saņēmēja situācija ir uzlabojusies vai pasliktinājusies laika gaitā (spriedumi Grieķija/Komisija, 57/86, EU:C:1988:284, 10. punkts, kā arī *Adria-Wien Pipeline* un *Wieterdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, 41. punkts).
- 84 Komisija uzskata, ka svarīgi ir tas, ka pēc 2008. gada 8. janvāra *MOL* bija vienīgais uzņēmums, kas bija privileģēts saistībā ar nodevas, kura ir piemērojama ogļūdeņraža ieguves laukiem, līmeni.
- 85 Turklāt Komisija apgalvo, pirmkārt, ka, tā kā attīstība, par kuru ir runa, ir likuma grozījumi, par kuriem dalībvalsts varēja izlemt pēc saviem ieskatiem, Vispārējās tiesas izmantotā pieeja ļaujot dalībvalstīm atsaukties uz to, ka selektivitāte nepastāv attiecībā uz metodēm, kuras tās piemēro. Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 67. un 82. punktā Vispārējā tiesa esot kļūdaini saistījusi 2005. gada nolīguma un tāpat strīdīgā pasākuma selektivitātes vērtējumu ar attiecīgās dalībvalsts nodomu minētā nolīguma noslēgšanas laikā pasargāt vienu vai vairākus tirgus dalībniekus no jaunās nodevu sistēmas piemērošanas – šajā gadījumā no tās, kas ieviesta ar Derīgo izrakteņu ieguves likumu ar grozījumiem.
- 86 Tādējādi Vispārējā tiesa neesot ievērojusi Tiesas pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru LESD 107. panta 1. punktā ir noteiktas valstu iejaukšanās darbības atkarībā no to ietekmes un neatkarīgi no dalībvalsts izmantotās tehnikas, lai īstenotu šīs iejaukšanās darbības (it īpaši skat. spriedumus Beļģija/Komisija, C-56/93, EU:C:1996:64, 79. punkts; Beļģija/Komisija, C-75/97, EU:1999:311, 25. punkts; *British Aggregates*/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 89. punkts, kā arī Komisija un Spānija/*Government of Gibraltar* un Apvienotā Karaliste, C-106/09 P un C-107/09 P, EU:C:2011:732, 91., 92. un 98. punkts).

- 87 *MOL* uzskata, ka vienīgā pamata trešā un ceturtā daļa ir jānoraida, ciktāl, pretēji Komisijas apgalvotajam, pārsūdzētā sprieduma 64., 65., 67. un 82. punkts neattiecoties uz selektivitāti.

Tiesas vērtējums

- 88 Vispirms ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 62. un 63. punktā Vispārējā tiesa atgādināja, ka strīdīgo pasākumu veido divas daļas, proti, 2005. gada nolīgums un Derīgo izraktnu ieguves likums ar grozījumiem, un konstatēja, ka šis nolīgums neietvēra atbalsta elementus LESD 107. panta izpratnē.
- 89 Šajā kontekstā pārsūdzētā sprieduma 64. punktā Vispārējā tiesa vispirms nosprieda, ka, ja valsts ar saimnieciskās darbības subjektu noslēdz nolīgumu, kurā nav ietverti valsts atbalsta elementi LESD 107. panta izpratnē, ar to, ka vēlāk no šāda nolīguma neatkarīgi apstākļi mainās tādējādi, ka attiecīgais uzņēmums nonāk privileģētā stāvoklī, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, kuri nav noslēguši līdzīgu nolīgumu, nepietiek, lai šo nolīgumu un vēlākas, no tā neatkarīgas apstākļu izmaiņas kopumā varētu uzskatīt par valsts atbalstu.
- 90 Pēc tam pārsūdzētā sprieduma 65. punktā Vispārējā tiesa uzsvēra, ka, ja būtu citādi, jebkurš nolīgums, kuru saimnieciskās darbības subjekts noslēgtu ar valsti un kurā nebūtu iekļauti valsts atbalsta elementi LESD 107. panta izpratnē, vienmēr varētu tikt apstrīdēts, ja situācija tirgū, kurā darbojas uzņēmums, kas ir šā nolīguma slēdzēja puse, izmainītos tādējādi, ka tas gūtu tādu priekšrocību kā pārsūdzētā sprieduma 64. punktā minētā, vai ja valsts objektīvi pamatoti īstenotu savas reglamentēšanas pilnvaras pēc izmaiņām tirgū, pilnībā ievērojot no šāda nolīguma izrietošās tiesības un pienākumus.
- 91 Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 66. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka tāda elementu kombinācija kā Komisijas apstrīdētajā lēmumā norādītā var tikt kvalificēta par valsts atbalstu, ja noslēgtā nolīguma noteikumus valsts vienam vai vairākiem uzņēmumiem piedāvā selektīvi, nevis pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas izriet no vispārpiemērojama tiesību akta un ir piemērojami visiem uzņēmumiem. Šajā ziņā Vispārējā tiesa precizēja, ka ar to, ka tikai viens uzņēmums ir noslēdzis šāda veida nolīgumu, nepietiek, lai pierādītu nolīguma selektīvo raksturu, jo šāds apstāklis var tostarp izrietēt no tā, ka visiem citiem uzņēmumiem tas neinteresēja.
- 92 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 67. punktā Vispārējā tiesa atgādināja Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru elementu kombinācija LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem būtu jāuzskata par vienu atbalsta pasākumu, ja starp tiem, ievērojot tostarp to hronoloģiju, mērķi un uzņēmuma stāvokli šīs intervences laikā, ir tik cieša saikne, ka nav iespējams tos nodalīt (spriedums *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija u.c. un Komisija/Francija u.c., C-399/10 P un C-401/10 P, EU:C:2013:175, 103. un 104. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 93 Šajā kontekstā Vispārējā tiesa šajā pašā pārsūdzētā sprieduma 67. punktā uzsvēra, ka tāda elementu kombinācija kā Komisijas apstrīdētajā lēmumā minētā var tikt kvalificēta par valsts atbalstu, ja valsts rīkojas, lai aizsargātu vienu vai vairākus tirgū jau esošus uzņēmumus, ar tiem noslēdzot nolīgumu, kurā tiem tiek paredzēta nodevu likme, kas garantēta visu šā nolīguma spēkā esamības laiku, ar nodomu vēlāk īstenot savas reglamentēšanas pilnvaras, palielinot nodevas likmi tā, lai citi dalībnieki tirgū nonāktu nelabvēlīgākā stāvoklī neatkarīgi no tā, vai nolīguma noslēgšanas datumā šie dalībnieki jau darbojās tirgū vai ir jauni dalībnieki.
- 94 Ņemot vērā šos apsvērumus, pārsūdzētā sprieduma 68. punkta Vispārējā tiesa nosprieda, ka ir jāizvērtē, vai šajā lietā Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka strīdīgais pasākums ir selektīvs.
- 95 No iepriekš minētā izriet, ka pārsūdzētā sprieduma 64.–67. punkts – kā apgalvo *MOL* – paši par sevi neattiecas uz 2005. gada nolīguma selektivitātes vērtējumu, bet ir ievada izklāsts, lai iezīmētu atbilstošos faktorus, kurus Vispārējā tiesa ņēmusi vērā, analizējot, vai Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka strīdīgais pasākums ir selektīvs.

- 96 Proti, kā savu secinājumu 107. un 114. punktā norādīja ģenerāladvokāts, ar saviem ievada apsvērumiem Vispārējā tiesa patiesībā vēlējās skart jautājumu par pastāvošajām saiknēm starp 2005. gada nolīgumu un Derīgo izrakteņu ieguves likumu ar grozījumiem, par ko konkrēti Komisija nebija izteikusies apstrīdētajā lēmumā, un, konkrētāk, – izcelt to, ka, tā kā nav hronoloģiskas un/vai funkcionālas saiknes starp šiem abiem elementiem, tos nevar interpretēt kā vienotu atbalsta pasākumu.
- 97 Ar minētajiem ievada apsvērumiem Vispārējā tiesa tāpat ir tikai piemērojusi Tiesas judikatūru lietā *Bouygues un Bouygues Telecom/Komisija u.c. un Komisija/Francijs u.c.* (C-399/10 P un C-401/10 P, EU:C:2013:175), uz kuru turklāt Vispārējā tiesa ir skaidri atsaukusies pārsūdzētā sprieduma 67. punktā un saskaņā ar kuru, tā kā valsts iejaukšanās pasākumiem var būt dažādas formas un tie ir jāizvērtē atbilstoši to sekām, nevar tikt izslēgts, ka vairāki secīgi valsts iejaukšanās pasākumi LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem būtu jāuzskata par vienu iejaukšanās pasākumu. Tā tas it īpaši var būt gadījumā, ja starp secīgiem valsts iejaukšanās pasākumiem, ievērojot tostarp to hronoloģiju, mērķi un uzņēmuma stāvokli šīs iejaukšanās brīdī, ir tik cieša saikne, ka nav iespējams tos nodalīt.
- 98 Šajā pašā nozīmē pārsūdzētā sprieduma 82. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, pirmkārt, ka derīgo izrakteņu ieguves nodevu palielināšana, kas stājās spēkā 2008. gadā, ir notikusi saistībā ar cenas paaugstinājumu pasaulē un, otrkārt, ka Komisija nav apgalvojusi, ka 2005. gada nolīgums tika noslēgts, aizsteidzoties priekšā šādam paaugstinājumam, un no tā secinājusi, ka minētā nolīguma un Derīgo izrakteņu ieguves likuma ar grozījumiem kombinācija nav kvalificējama par valsts atbalstu LESD 107. panta izpratnē.
- 99 No minētā izriet, ka Vispārējās tiesas pārsūdzētā sprieduma 64.–67. un 82. punktā nospriestajā nav pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.
- 100 Turklāt ir jānorāda, ka Komisijas apgalvojums, ka svarīgi ir tas, ka pēc 2008. gada 8. janvāra *MOL* ir bijis vienīgais uzņēmums, kas ir bijis privilēģēts, nevar būt veiksmīgs. Proti, šajā lietā netiek apstrīdēts, ka lietas dalībnieki – kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 46. punkta – jautājumu par to, vai strīdīgais pasākums ir selektīvs, ir apsprieduši tikai attiecībā uz 2005. gada nolīgumu, nevis uz Derīgo izrakteņu ieguves likumu ar grozījumiem.
- 101 Ņemot vērā visus iepriekš minētos elementus, vienīgā pamata trešā un ceturtā daļā ir jānoraida kā nepamatotas.
- 102 Tā kā neviens no Komisijas apelācijas sūdzības vienīgā pamata pamatošanai izvirzītajiem argumentiem nav ticis apstiprināts, šī sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 103 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā *MOL* ir prasījusi piespriet Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tad tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību noraidīt;**
- 2) **Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]